

Quê tôi Phan Thiết h u nh không th y ai nh c t i chuy n ăn th t chu t bao gi , dù Bình Thu n đ t ru ng cũng mênh mông nên đâu có th i u gì h hàng nhà Tý. Tuy nhiên nh ng ngày s ng trong quân ngũ xuôi Nam ng c B c, tôi đã có đ p theo b n bè v mi t Đ ng Tháp M i trong mùa n c n i hay xu ng t n Ch M i Long Xuyên vào lúc g t hái xong, ra xem ng i ta đ t đ ng đ t i b t chu t r t vui. Còn m t k ni m khác cũng không quên đ c, đó là lúc hoa phu ng n r c tr i báo hi u mùa h t i thì vùng sông Ti n sông H u cũng b c vào mùa săn chu t. T t c các tr ng h c đ u đ óng c a và m t s h c sinh v quê tr n n ng. Lúc này Đ ng Tháp M i đang vào mùa n c n i và các cô n sinh t thành ph v cũng theo gia đình đi đm chu t. Th t không gì vui h n khi đ c ng i chung xu ng v i các em đ chiêm ng ng tài ngh phi th ng c a ng i con gái Đ ng Tháp ... nh t là lúc nàng đang nhón gót nh m vào đàn chu t trên cãnh, nên quên gi gìn ý t ... đ th t h hên, khi n ng i lính tr xa nhà, nh đ i nh ng c nh t ng bu i đó, t i nay v n không sao quên đ c.

Th gi i hi n nay có h n 6000 loài g m nh m trong đó h chu t chi m 600 gi ng và th nào cũng ăn h i phá ho i và gây nh ng đ ch b nh nguy hi m cho ng i và súc v t không nh ng cho VN mà đ đầu cũng đ u ch u chung th m h a do chu t gây ra. Chu t nhà và chu t đ ng có vóc dáng hao hao b ng nhau ch khác là chu t đ ng có b lông màu vàng nâu t ng t nh màu lông c a loài cheo, m n r ng. Chu t đ ng r t tinh khôn, th ng s ng thành đàn trong nh ng hang đào sâu ăn lu n đ i đ t bên c nh nh ng ru ng lúa kh p đ ng b ng sông C u Long. Do kh năng tình d c và sinh s n r t m nh m , nên ăn th t chu t đ ng th ng xuyên, giúp cho ng i m nh th n khí, tinh t y đ y đ , tóc đen, không đau l ng, h t m i g i. Đi u này cũng đ c ghi trong sách Đông d c c a th n y Tu Tĩnh ‘th t chu t đ ng đ c có v ng t chất, h i m không đ c, dùng đ ch a tr các ch ng g y x ng, ph ng l a, các v t th ng do đao ki m gây ra và hi m mu n con cái’.

Nh ng trên h t đ i v i dân ch i m i mi n, chu t đ ng l i là m t món nh u n i ti ng không kém gì r n, c y t hay th t đông kh p quê h ng mi n bi n m n. Nên đâu có gì l khi th y đ c theo Qu c L 4 t c u Tân An tr xu ng t i B c M Thu n, Vàm C ng, C n Th hay nh ng ngôi ch n i b nh b ng trên sóng n c Ngã B y, Cái Răng, Phong Đi n (Phong Dinh), Trà Ôn (Vĩnh Long), C n Tròn (Đ nh T ng), Ch Thom (B n Tre) và Cà Mau.. n i nào cũng bày bán chu t đ ng, m t món ch i không th nào th i u trong các th c đ n c a dân nh u.

Sau ngày 1-5-1975 đi tù C ng S n t i Huy Khiêm, Tánh Linh, B c Ru ng.. nh ng ng i lính c a S Đoàn 18 B Bình năm nào l i có đ p h i ng v i nh ng con chu t đ ng to béo trên kh p đ ng ru ng lúa n c và lau s y, ch y đ c theo hai b sông La Ngà t Kà Tót t i t n Sùng Nh n giáp ranh v i Long Khánh. Chu t đ y l n h n loài chu t vàng đ ng b ng sông C u, m t to và sáng, ch y nhanh nh m n r ng không đ gì tóm đ c. Nh ng tr i sinh voi thì ph i sinh c , nên nh ng lúc đi lao đ ng ngoài, ch c n làm ch ng vài ch c cái b y chu t b ng tre là có th t

tôi ăn hàng ngày để ‘củi thiến’ nhúng thân xác khô dẹt của Lính ngày ngày làm việc quá sức ngộp mà chế độ ăn nuôi sống bộ ngũ phẩm của tôi bo bo, khoai mì, cám nuôi heo và bột củ khoai ăn để có cơm nấu mì, măng tre, lá giang trong rừng.

Đúng ng chài cũng có trăm cách nhúng với món thịt chuột, có lẽ người Việt cũng phải chào thua món ‘thịt chuột ngâm rượu lẩm bết chiên’ của các dân tộc sống ở Bắc Cực, để đánh giá là đồ ăn và ngon miệng. Có điều không ai nghe tôi là chính hàng giàu sang phú quý Pháp ở vùng Saint – Germain Paris cũng tranh nhau mua chuột và làm các món như. Tôi chỉ n tranh Pháp - Đức (1870, 1914-1918, 1931..) kinh thành Ba Lê như ở bên này vậy kh, vì tôi ở vùng thc nên người Pháp bột chuột ăn thịt. Cũng tôi này khai sinh ra món pa tê thịt chuột rồi tôi tiếp vào thời đó. Ở Sài Gòn thập niên 60, thnh thng dân chúng cũng bột ăn l m món xiu m i thịt chuột, nhng khi phát giác thì đâu có ai chết?

SĂN CHUỘT TRONG MÙA NẤU CƠM VÀ ĐÉT ĐEN:

Tổn nguồn sông chính tôi Campuchia, Mekong chảy vào Nam Phần bng hai nhánh tôi Châu Đức và Hàng Ng, xuống tôi M Tho, Bến Tre. Khu vực này chiếm một diện tích hơn 1 triệu Ha, phần lớn là vùng cây ăn trái để l, một bột ngàn theo hai bờ sông Tiền và Hậu, cùng với một hệ thống kênh rch chng chnh mng nhn. Đức biết giữ dòng sông thng có nhiều cù lao lớn như Cn Phng, Lân, Quy tôi M Tho, cù lao Ông H ở An Giang, cù lao Tân Lc (Thị Nt-Cn Th), cù lao Bình Hòa Phc tôi Vĩnh Long..

Nói chung đng bng sông C u Long để có thành b i phù sa của hai nhánh sông Mekong, gọi là sông Tiền (giòng chính) và sông Hậu, để chia thành chín nhánh như hình quả, để ra b i bng chín của, tôi có thành nhiều cù lao rất nhiều. Trong lãnh thổ VN, phía thng nguồn, sông C u Long làm thành vùng trũng như nhng h ch a n c thiên nhiên trong mùa lũ. Về phía b i, đng bng để phù sa b i để p cao ráo, thành nhng gi ng để cất nhà của, l p vùng cây ăn trái. Dòng sông cho nhiều tôm cá quanh năm, bù để phù sa như một th phân bón h u to rất tốt cho đng ruộng. Toàn vùng, M Tho để coi là lý thng nh t cho ngh nông vì đất đai phì nhiêu, sông rch để y tôm cá, người dân làm ch i ăn thịt, củc sống sung túc, tôi thêm dân trí nghĩa với các thú vui ngh thu, mà phát triển nh t n p sống mì t v n tao nh qua đ, ca, hát xng, thng, hò đáp khi chèo thuyền gi g o.

Vùng Đng Tháp Mười và Khu T Giác Long Xuyên: Rng 1 triệu Ha, để coi như là nhng h ch a n c thiên t o, vào mùa sông Tiền-sông Hậu lũ l i, như vào năm mùa trng thp. Trong s này quan trọng nh t v n là Đng Tháp Mười, với các khu rừng tràm Xo Quít (20 Ha), Tràm

Chim (2441Ha).. có hơn 141 loài chim sinh sống, nổi u nổi t là loài s u đ u đ . T sau ngày CS B c Vi t chi m đ c Miền Nam VN thì vùng Đ ng Tháp M i cũng đã theo cu c bi n d u thay đ i r t n i u. Tuy nhiên m i năm t tháng tám đ n tháng m i m t âm l ch, khung c nh hoang s c a vùng này t ngàn đ i l i tái đ i n su t mùa n c n i, bi n hàng trăm ngàn m u ru ng chìm ng p trong bi n n c đ c ng u phù sa mông mênh vô t n. B i v y nên trong dân gian m i có câu ca dao quen thu c mà ng i Đ ng Tháp M i ai cũng bi t gi ng nh chi c xu ng ba lá đ c xem nh là v t b t ly thân c a b n đ a:

*‘ Tháp M i n c ng p đ ng chua,
N a mùa n ng cháy, n a mùa n c d ng .’*

T t c đã thu c v dĩ vãng vì mùa n c n i h ng năm bình th ng tr c tháng 5-1975 nay đã bi n thành nh ng c n l t l i đ đ i do n c sông C u Long t m n ng c đ v . Bu i tr c ai cũng mong đ i mau t i mùa n c n i v i nh ng ngu n l i to l n cho ng i dân đ đây :

*‘ Đ ng Tháp M i cò bay th ng cánh
N c Tháp M i p lách cá tôm ‘
Mu n ăn bông súng m m kho
Thì vô Đ ng Tháp ăn cho đã thèm ‘*

(Ca dao)

Ngoài cá tôm t m i sông r ch đ n mùa n c n i tràn v đây sinh đ , còn có c chim, rùa, r n, ch.. t t c đ c ch bi n thành nh ng đ c s n ‘h ng đ ng c n i ‘ cây nhà lá v n mà ng i xa m t l n ghé t i th ng th c, đ r i không th nào quên đ c. Đó là món cá lóc n ng trui, l i cá lóc đ u to béo ng y n t là con cái đang mang c b ng tr ng vàng m. Không c n c u k mà ch c n r a cá cho s ch bùn n t, r i dùng tre nh n đâm xuyên thân cá t đ u cho t i đuôi. C m cá ng c đ u xu ng đ t r i đ t l a r m thui cá v a đ chín. Cá tr ng n n sau khi bóc b l p v y cháy đen, đem đ t trên lá sen thay đ i, đang lúc còn nóng h i cu n v i lá súng non ch m mu i tiêu và đ a cay b ng b ng th r u c t b ng n p ch ng 45 đ n ng. R i thì v a nh u v a cao h ng lai rai hát vài câu v ng c hay hò các đ i u lý m i n Đ ng Tháp, qu th t lúc đó tr i đ t chung quanh hình nh cũng cao h ng say theo ng i.

Nhưng vui nhất vẫn là cơm nhón và chuột để ng b để ng , rủ nhau tìm đất sống trên những gò đất cao nôi lên giữa biển nước trời xóa. Đây là lúc hai kẻ thù không đội trời chung từ muôn đời nhúng vì nghề ch cơm nên bắt bu c phải đi m t với nhúng trốn thò hùng d m máu đ t n t i. Rồi ăn chuột nhúng chuột không bao giờ b tiêu diệt vì chúng sinh s n r t nhanh cho nên ở đâu cũng thấy chuột. Sau ngày 1-5-1975 thiên h b ng d ng khoái món r n nên h hàng nhà xà t các lo i c c đ c nh h đ t, h mang, h vàng, h mun, h b m, mai g m, l c .. cho t i các lo i r n hi n nh r n n c, bông, súng, ri cá.. đ u tr thành món đ c s n k c các lo i r u r n tam xà, ngũ xà, th t xà, máu r n, m t r n.. khi n cho r n d n m n v ng bóng, t o c h i cho chuột phá ho i để ng ru ng đ d i.

Chuột Đ ng Tháp M i th i nào cũng h ng hà sa s nh t là khi b để ng vào mùa n c n i. Chuột nh i u quá có lúc chúng l i đ y làm đ t kín c m t khúc kinh và ch m t đàn nh thoi cũng đ ăn s ch vài m u lúa tr ch g t. N c ng p hang khi n chuột để ng phải leo lên các cây tràm đ tránh. Đây là th i gian sẵn chuột d nh t vì h nhà tỷ đã l m vào b c đ ng cùng, ch c n b i xu ng t i ch và dùng ch a đ m là h t tr n , k c m y tr r t xu ng n c cũng b chó săn tóm g n.

Cũng Đ ng Tháp vào mùa khô t tháng 3, tháng 4, lúc đó ru ng đã g t xong ch còn tr g c r và m i ng i l i đ t để ng giăng l i sua chó săn chuột. H i ôi đã m y ch c năm r i và ng i b n lính n i kh nay cũng đã v v i đ t nh ng c nh t ng b t chuột trên nh ng cánh đ ng mênh mông vang r n ti ng ng i hò hét xen l n chó s a inh i th t vui và l m t nên làm sao quên đ c. Càng tình h n là ngày gi t Đ ng Tháp tr l i đ n v t n C Chi, gia đình c a b n l i cho th t chuột mang theo cho anh em nh u.

T i mi n tây Nam Ph n, chuột có hai lo i chuột c m và c ng nhum. Chuột c m nh con màu lông xám còn c ng nhum thì to xác, lông đen đ c bi t hàng lông trên sống l ng s m h n v n là kẻ thù truy n ki p c a r n h đ t. Vào mùa n ng g t, r n h th ng chui xu ng hang chuột để ng đ tránh n ng và săn m i. V i loài chuột c m nh con thì r n làm x p nh ng g p p h i hang c ng nhum thì m t tr n ác chi n th nào cũng x y ra v i k t cu c c hai phía đ u toi m ng và đ c ng i mang v làm th t ngon lành.

Trong h nhà chuột ch có loài c ng nhum đ c bi t có 4 răng c a m c dài và nhanh h n các loài khác nên chúng phá phách đ t n đ luôn mài cho răng mòn b ng cách đào hang m i b hang cũ liên t c nên không bao giờ có ch nh t đ nh. Riêng loài chuột núi i mi t r ng Bù Gia M p thu c t nh Ph c Long thì l n g p ba l n loài chuột vàng H u Giang , có màu lông nâu s m nh loài m n r ng, m t to ch y r t nhanh.

Săn chuột có nhiều cách, từ bẫy xẹp cho tới dìm cù, đập rập, đào hang và dùng chĩa đâm. Cách dùng bẫy xẹp thì người đi nhàn nhàn nhốt, chĩa chĩa u khó kiếm soát mấy cái bẫy cho trứng đẻ con khác chui vào. Còn dìm cù là cách săn chuột từ phía bên ngoài cách dùng hai miếng lưới dài bao quanh gò đất cao nên có hang chuột (gọi là cù) theo hình chữ V. Đốt một xà vi (một loài lá cây có gai) Viêt Giấc Miền) nên chĩa giáp mí cây đâm hay đào một lỗ sâu nên đổ đất bịt chuột. Sau khi đất đắp xong, dùng gậy gõ cù đập vào lùm bụi khi nào chuột hoảng sợ chĩa tán loạn sa vào xà vi hay rớt xuống hang sâu, nên trúng hang có nhiều chuột, một lần dìm cù bắt cả trăm con.

Vào mùa khô chuột trốn dưới hang sâu xuống bắt phải đào bẫy long lóng để bắt dùng để đào đất thì khô cứng. Trốn khi đào phải bắt các ngõ ngách mà chuột dùng để thoát thân xong rồi mới đào và dùng chó săn đánh hỏi tìm chuột..

THỊT CHUỘT, MÓN NGON CỦA DÂN CHỔI MÚI MIỀN:

Trên thế giới ngày nay kể cả tại Á Châu, thịt chuột tuy không được phổ biến rộng rãi nhưng không phải là không có bán công khai nhất là tại Trung Hoa và Việt Nam. Chuột cũng là một trong sáu món ăn của quý gia đình Sâm Thôn, Nỗ Hổu, Tồn Tinh, Trữ Vồn, Phồn Chi Thôn và Khổng Noãn mà Tể Hy Thái Hổu ở nhà Thanh, đã dùng làm thức ăn chính trong bữa tiệc khoen đãi các sứ thần phương Tây tại Bắc Kinh vào Tết Nguyên Đán năm Giáp Tý (1874). Riêng các dân tộc miền Bắc cũng đã chế biến thịt chuột thành một món ăn vô cùng đặc đáo, bằng cách đem thịt chuột đã làm xong ngâm vào rượu vài giờ. Sau đó vớt thịt chuột ra lăn bột rồi đem chiên ăn rất ngon và bổ dưỡng.

Có thể nói thịt chuột là món ăn rất phổ biến tại Đông Nam Á. Tội hóa thịt trừu vì đã sinh ra con chuột còn cho nó thêm cái đuôi thịt dài. Và chính con người đã dùng cái đuôi này để quăng nó lên bếp lửa thui trừu lông trừu khi xé thịt. Đầu tiên cắt bỏ đầu, 4 cái chân, đuôi rồi dùng dao nhọn rạch một đường dài từ cổ xuống tới rốn để lột da ngoài. Tiếp theo cắt bỏ bỏ cái hích trong nách của bốn cái chân, một bằng quăng hết bỏ lòng chĩa chĩa lá gan, thì là xong.

Chuột có thể chế biến thành nhiều món ăn hàng ngày và là một thức ăn của dân miền Nam VN. Thịt chuột có nhiều mỡ, có thể khía với nước cốt dừa, ram, xào lá cách, nấu canh chua, nấu súp nấm, chiên hay băm nhỏ xào với lá quít hay mò om.. món nào cũng hấp dẫn

khẩu u và c của dân be đ đ a cay thì h t ý.

Nhng ngon nh t có l là món ‘chu t khà n c đ a ‘ không riêng gì t i Đ ng Tháp mà h u h t các t nh mi n Nam đ u a thích. Mu n làm món này thì chu t sau khi đã l t da, l t ph n b ng đem khoét m t l nh đ lòi ru t ra b h t. Hành c , t i s ng đ m nhuy n tr n vào m th t chu t khác đ c b m nh có p ngũ v h ng, đ ng mu i. Đem th t này đ n vào khoang b ng tr ng c a chu t và b vào ch o m chiên vàng. Sau đó v t chu t s p th t trong ‘m t cái soang r i đ n c đ o vào cho ng p th t chu t, dùng l a riu rui rim thịt chu t t i khi n c trong ch còn s n s t thì đem n c c t đ a khô đ vào n u cho sôi r i đem xu ng r c m t l p đ u ph ng rang trên m t.

Có th ăn món th t chu t này v i xà lách, rau th m, cà chua x t mi ng hay ch m chu t v i mu i tiêu chanh ho c n c m m t i t ăn v i c m k c dùng làm món nh u cũng r t ‘ k t ‘ nh t là đ i v i ng i khác x hay dân thành th ch a bao gi th y đ c con chu t đ ng.

+ C Th t Chu t X B c:

Ai cũng t ng ch có ng i mi n Nam là thích ăn th t chu t nh ng không ng trên đ t B c thiên h cũng thêm món này, b ng ch ng là t i làng Đình B ng, huy n Tiêu S n t nh B c Ninh ngay t th i Pháp thu c đã có m t bài th c a tác gi Tr n Văn Đ ăng vi t ca t ng b y món th t chu t tr danh t i đ a ph ng :

‘Bao gi b n đ n thăm nhà,
Th ng th c đ c s n đ m đà tình que
Mùa đông xin đón b n v
Ăn món th t chu t h ng quê t hào’

Th i tr c vì đói kém ng i dân b t bu c ph i lén lút b t chu t ăn thay c m cho đ đói nh ng cũng có nhi u vùng th t chu t đ c bày bán và ăn u ng công khai t i hai t nh B c Ninh và H ng Yên thu c mi n H du B c Vi t, trung tâm c a nh ng cánh đ ng lúa chiêm ngút ngàn và

trù phú. Nơi ăn thịt chuột nơi tiếp nhận thịt chèo nhèo ng t x a mà t i nay v n n i tiếp nhận thịt vùng Kinh Bắc, đó là làng Đình B ng ngoài vi c m i ng i khoái ăn chuột mà còn có c ch chuột th ng nhóm h p t 3- 4 gi chi u m i ngày nh ng nh n nh p nh t sau mùa g t.

Chu t đ ng đã làm s ch đ c x p th t trong nh ng chi c thau nhôm. V cách làm th t thì cũng gi ng trong Nam, l t da ch t đ u cát b t chi, đuôi, h ch c h ch b n (r t hôi tanh), v t ru t ch l y tim, gan, c t. Thịt chuột vào nh ng ngày s p T t bán giá cao, t 12.000 -13.000 t?n H /1 ký g n b ng giá th t heo. C th t chuột Đình B ng g m b y món : Chu t lu t r c lá chanh thái nh , chuột xào v i đ u ph ng và hành lá ăn v i bún, chuột ram kho r n ch m múi chanh hay n c m m đ m t, chuột n u đông, chuột gi c y, chuột xào chua ng t và chuột s t cà chua.

M i đây báo chí VN loan tin th t chuột đang lên ngôi t i Hà N i, ch ng nh ng trong th c đ n c a dân nh u mà còn len lõi vào b p c a các bà n i tr . Cũng ngu n tin trên thì th t chuột ngày nay đ c bày bán ch ng nh ng t i B c Ninh, H ng Yên, mà còn có m t t i ch đnh làng Vĩnh Ninh thu c huy n Thanh Trì (Hà Đông). ở đây, chuột nhi u và ngon béo t thág m i sau mùa g t. Thịt chuột đ c làm tr ng và còn l y c r ng và ru t b đi. Chu t bày bán g m hai lo i: Chu t lu c chín và chuột s ng đ khách mang v n u n ng theo ý mình. Theo gi i sành đi u thì chuột t th t m i ngon và sạch vì chúng ch s ng b ru ng th p. Ngoài ra chuột mu n không b thi u thì khi b t v ph i còn s ng b ng cách đ n c sôi vào hang chuột đ chúng s chun ra l t vào l ng. Tóm l i m t ch i c a ng i Hà N i hi n nay là ăn nhái, cào cào và món chuột p t i, t t i k p v i lá chanh, quít hay cam r i đem n ng ch m mu i t. Ch ng nh ng th món chuột đ ng còn ti n nhanh ti n m nh t i t n xã Hoàng Đ ng, huy n Ho ng Hóa t nh Thanh Hóa. T i đây ch có nh ng nhà giàu m i đ s c đãi ti c b ng món th t chuột và có c a hàng còn bán c ‘ti t canh chuột’.

Nhà văn Vũ B ng trong ‘Món L Mi n Nam’ đã h t l i ca t ng th t chuột và g i đó là s huy n đi u vì nh u th t chuột r i t i b a c m k l i dùng toàn các món chuột v n không th y ngán chút nào nên c ăn hoài. Cũng theo ông, thì món ngon nh t trong th c đ n chuột là món th t chuột b m nh xào v i rau bò om xúc bánh tráng n ng. K là món chuột xào b u ăn v a mát v a th m không khác gì ăn c m tr n v i tr ng cáy thêm th rau s n chùa H ng ngoài B c. Ngoài ra còn th t chuột p ngũ v h ng ch ng m t gi đem khìa v i n c d a, đ y vung l i ch ng m i l m phút đ gi l i h ng th m. Thêm món chuột p hành , t i, s b lò., chuột ram kho và chuột xào lăn.

ở H u Giang và nh t là vùng Đ ng Tháp M i vào mùa n c n i chuột nhi u quá ăn không h t ph i đem thui l t da ch t đ u đuôi t chi, m b ng qu ng b đ lòng r i đem làm m m đ dành ăn c nă m. Còn mùa n ng thì đem th t chuột p v i lá l t ph i th t k , ăn không thua gì các

loài khô sọc, nai, bò.. Cũng miền Nam lúc trời bắt đầu vào mùa mưa là người đi xô đi săn chuột đêm. Có thể nói hầu hết nông dân miền đêm bắt chuột sông Cửu Long đều thiến nghé, kinh nghiệm và giữ tỉ mỉ các cách quan sát chuột để bắt mà chuột nằm trên nhúng bắt để tránh có nhúng cây lá bắt gặm nhấm lật nghiêng, là bắt được hang và hang đi cửa hàng nhà Tý. Và cũng tuân theo sự hướng dẫn chuột nhiều ít người ta có thể bắt được ban ngày hay dùng ánh sáng cửa đèn măng xông vào đêm bắt chuột.

Loài chuột được trời sinh tình khôn ngoan nhúng loài có kỹ thuật đi tìm ăn là thức giác rất yếu và chỉ nhìn theo đường thẳng không thể liếc ngang ngó dọc như con người. Do đó thức săn chuột không bao giờ dùng chĩa đâm trực tiếp chuột..

+ Thịt Chuột trên đất Trung Hoa:

Hàng nhà Tý có nhiều loài nhúng để bán và hôi hám nhúng vốn là giúng chuột chủ có hình dáng rất xấu, mõm dài, mắt gợn nhúng mù, đi để ngậm chồm chồm, lông màu xám luôn tiết ra mùi hôi chồm chồm nhúng cũng khiến ta đã nôn ói. Thức nhúng sách Tàu loài phán rằng ‘thức chuột chủ ngon hơn các loài chuột khác’. Muốn thức không còn mùi hôi, khi làm phải bắt bỏ lông rồi mới lột da và cạo thức khắp toàn thân trước khi đem chế biến thành các món ăn nhúng. Thức chuột chủ có vị ngọt, mùi thơm và rất béo không thua gì gan heo và cao heo, vì vậy người Tàu rất ưa thích.

Vũ Hán, thức phố cửa thành Hồ Bắc, các khách sạn lớn đều có bán thức chuột với thức để ngắm 10 món để chọn, để chế biến từ 100 con chuột để vùng Giang Nam, trong số này món phi lê chuột rất được ái mộ. Tại các khu chợ khắp tỉnh Quảng Tây nơi nào cũng có bán chuột sống, còn Quảng Đông thì có thức chuột đóng hộp. Riêng người Phúc Kiến thì cho rằng Loài Chuột là món ngon nhất.

+ T Sấm Thức Của T Hy Thái Hư Tỉ Món Chuột Bao T ngày nay:

Trong lúc cửa nước Tàu gợn nhúng để chìm trong hỗn loạn nguy ngập vì liên quân cửa các nước Tây phương tiến công vào các hải cảng và ngay tại thủ đô Bắc Kinh. Còn các tỉnh miền Nam cũng không nơi nào yên ổn vì sự đe dọa của Nghĩa quân Thái Bình Thiên Quốc. Trước tình hình đó triều đình nhà Thanh triệu tập hội nghị ở Bắc Kinh, trái lại T Hy Thái Hư lúc đó đang nằm đợi quyên vốn nên tỉnh bơ và tiếp tục ăn chơi trác táng mà điển hình là buổi tiệc để nhúng

vô nhß trong lßch sß Trung Hoa, vào Tßt Giáp Tý (1874) đß khoßn đßi sß thßn các nßc Tây phßng tßi Bßc kinh. Xußt thân tß mßt gia đßnh Mßn châu nghèo đßi, Tß Hy sinh năm 1835 tên thßt là Na Lßp Lan Nhi. Năm lên bßn tußi, vì gia cßnh quá cßng khôn nên ngßi cha phßi bán bà cho mßt gia đßnh giàu ß Qußng Châu đß làm nô tß nhßng vì khôn ngoan lanh lßi nên đßc chß coi nhß con cái trong nhà, cho ăn hßc đßng hoàng không khác gì mßt tißu thß đßi các. Năm 14 tußi khi nghe tin trißu đßnh mß cußc tuyßn phi tßn cho thái tß, Lan Nhi đã trßn nhà lên tßn Bßc Kinh ßng tuyßn và may mßn lßt vào mßt vua Hàm Phong. Năm 1856, Lan Nhi sinh hoàng tß Tßi Thußn nên đßc vua phong chßc Hoàng hßu. Vì cung đßn nßm ß phía tây nên Sß Tàu gßi bà là Tây Hßu đß phân bißt vßi Đông hßu Hißu trßnh ß phía đßng.

Tuy không ra mßt giß quyßn chánh nhßng Tß Hy Thái Hßu hay Tây Thái Hßu thßc sß là mßt nß hoàng không ngại đã nßm vßn mßnh Thanh trißu và dân tßc Trung Hoa hßn nßa thß kß sau khi vua Hàm Phong thăng hà cùng lúc vßi cußc chính bißn Tân Sßu ngày 8-11-1861. Đß đßp ßng nhu cßu xa hoa trßc táng, Tß Hy đã tìm đß mßi cách đß tăng thuß khóa làm cho dân chúng cß nßc thêm đßi rách thß mß. Tß Hy còn lßi đßng quyßn thß đß mua quan bán tßc đß tßn thu tài vßt.

Ngoài vißc tu sßa Hy Hòa Vißn tßi Bßc Kinh tßn kém hßn 36 trißu Phßt lang, chß đß ăn mßng khßnh thß 60 tußi, trong lúc đßt nßc đßng xßy ra cußc chißn Trung-Nhßt. Cßc kß xa hoa lãng phí, nên mßi bußi ăn Tß Hy luôn có đßy đß sßn hào hßi vß vßi thßc đßn hßn 100 món khác nhau. Theo các tài lißu còn lßu trß, trong ‘thißn phòng’ cßa Ninh Thß có hßn 1500 vßt đßng dành cho phòng ăn và nhà bßp, đßc làm bßng vàng, bßc, ngßc mà phí tßn mua sßm lên tßi 15.000 lßng bßc, trong lúc đß Tß Hy chß gßp qua loa vài món, còn tßt cß đßc phân phß cho vua, hoàng hßu và cung nß, thái giám thân cßn. Trß thành gßa bßa tß năm 28 tußi nhßng tßi lúc 71, Tß Hy vßn đßc ca tßng là mßt ngßi đßn bà đßp nhß dùng hßng ngày các loßi rßu bß, sâm nhung, trßn châu mßt gßu.

Căn cß vào sß lißu còn lßu trß thì bßa tißc do Tß Hy tß chßc đß chiêu đßi các sß thßn Tây phßng vào đßp Tßt Nguyên Đßn Giáp Tý (1874) đßng đßc xßp vào hàng kß quan thß gißi cußi thß kß XIX. Trong bßa tißc đßc nhßt vô nhß này có tßi 400 quan khách ngoßi qußc đßc mßi, Tß Hy đã phung phí công quß hßn 98 trißu đßng (tßng đßng vßi 400 lßng vàng thßi đß) và sß đßng tßi 1750 ngßi đß phßc vß sß thßc khách trên. Tißc kéo dài 7 ngày tß lúc đßn Giao Thßa tßi mßng tám Tßt mßi bß mßc vßi hßn 140 món ăn gßm sßn hào hßi vß (mßi ngày 20 món), đßc chußn bß sußt 11 tháng ròng rß, do cac đßu bßp gißi nhßt nßc đßc tuyßn chßn tß các tßnh.

Đß quan khách ăn ußng vui mißng, Tß Hy còn tß chßc thêm mßt chßng trßnh ca nhß nhßc vßi sß bißu dißn cßa đßan nß vũ công dißm lß nhßt trong cung đßnh. Đßc bißt trong thßc đßn trên có bßy món ăn đßc bißt gßi là thßt trßn mà Sâm Thß đßc coi là kß qußi nhßt.

Đó là nhng con chuột mđi đđem nuôi trong lng kính, cho chúng ăn toàn thđ sđm thđđng hđo hđng và uđng nđđc suđi. Tđi khi nhng con chuột này đđ thì đđem đđp con này nuôi riđng theo cđch thđc trđđc, đđ cho chúng sinh ra thđ hđ mđi nhng phđi đđi cho tđi đđi thđ ba mđi đđng là ‘thđp tođn đđi bđ’. Lđc đđ mđi đđem nhng con chuột bao tđ cđa đđp chuột mđ này ăn đđ cđi đđo hođn đđng, trđng đđđng bđ thđn. Ngđy nay ngđđi Tđu vđn tiđp tđc ăn mđn ‘chuđt bao tđ’ bđng cđch bđt chuột đđng đđem vđ nuôi bđng gđo trđn trđng gđ và cđc vđ thuđc Bđc. Lđi cho chúng uđng sđm và nđđc cđt lđ ép, đđ chúng tđo ra thđ hđ thđ hai mđi đđem đđng. Muđn ăn ngđđi ta đđng bđt mđi bao chuột đđi chđ chđa cđi đđu đđ chđng minh chuột cđn sđng nđn kđu chđ chođ.

Thđc ra khđng cđn phđi tđi nđm Tý chuột mđi phđ hođi mđa mđng mà nđm nđo chuột cđng gđy tđn hđi cho lođi ngđđi khđp chđn. Sđ Ký cđa Tđ Mđ Thiđn cđ nhđc tđi cđu chuyđn ‘con chuột trong lu gđo nđđc Tđn’ nđi vđ đđi lđm quan cđa Lý Tđ, tđ lđc theo hđu Lđ Bđt Vi tđi khi Tđn Thđy Hođng thđng nhđt nđđc Tđu, cho Lý Tđ lđm Thđa tđđng giđu sang tđt đđnh. Chđnh Lý Tđ đđ dđng kđ sđch san bđng thđnh quđch cđa chđ hđu, nđu chđy bđnh khđ, khđng phong đđt cho bđt cđ mđt ai và tđn đđc nhđt là đđt sđch chđn hđc trđ.. Khi Thđy Hođng bđ bđnh chđt, cđng chđnh Lý Tđ đđm mđu vđi hođn quan Triđu Cao, giđ chiđu đđp con nhđ cđa vua là Hđ Hđi lđm Hođng đđ. Nhđng cuđi cđng vđi tham vđng quđ lđn, Tđ đđ khđng chđu lđm con chuột hđđng phđđc trong lu gđo nđđc Tđn, nđn mđi bđ phđnh thđy chđt thđm.

Đđy là mđt thđm kđch muđn đđi cđa con ngđđi, đđng đđ cho chúng ta suy gđm mà tđ lo cho thđn phđn mđnh nhđt là giđi đđđn này, vđng thđu khđ thđ phđn biđt.